

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Panarion, Hoc Est, Arca Medica Variis Diuinæ Scriptvræ
priscorumq[ue] Patrvm Antidotis aduersus Animi morbos
instructa**

Busaeus, Johannes

Moguntiae, 1608

Iudicium temerarium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54834)

quod & fecit. Cum verò postea demon iterum se spectandum præbuis-
set, percunctatus ab eo est, num dictus non machus a th. sic inter amicos est
set. Ille furiosè respondit, ex amico factum hostem.

VIDE V. *Amor sui. Curiositas. Illusiones spirituales. Immortificatio pas-
sionum. Inobediencia. Præsumptio. Superbia. Voluntas propria.*

IUDICIUM TEMERARIUM

Remedia contra Iudicium temerarium.

Iob. 13. 7.

Psal. 57. 1.
Isa. 5. 20.

Matth. 7. 1.

Ioan. 7. 24.

Rom. 2. 1.

Rom. 14. 4.

1. Cor. 4. 3.

1. Cor. 11. 3.

1. Cor. 4. 5.

1. Cor. 5.

Iac. 4. 13.

Ephr. paren. 4.

Amb. sem. 20.

Luc. 6. 37.

Baf. q. 164.

Matth. 7. 1.

Ioan. 7. 24.

I. REMED. Considera Spiritus sancti oracula contra Iudicium intem-
pestivum & temerarium. *Nunquid Deus, ait Iob, vestro indiget mendacio,
ut pro illo loquamini dolos? Nunquid faciem eius accipitis, et pro Deo iudicare nit-
mini? Et David, Si verè vti que iustitiam loquimini, rectè iudicate filij hominum. Et
Isaias, Va qui dicitis bonum malum, et malum bonum, ponentes tenebras lucem, et lu-
cem tenebras: Et Christus apud Matthæum, Nolite iudicare, ut non iudicemini.
In quo enim iudicatis iudicaveritis iudicabimini. Et apud Ioannem, Nolite iudicare
secundum faciem, sed iustum iudicium iudicate. Et Paulus ad Romanos, Propter
quod inexcusabilis es homo omnis qui iudicas. In quo, n. iudicas alteri, teipsum conde-
mnas: eadem enim agis, quæ iudicas. Et, Tu quis es, qui iudicas alienum servum? Do-
mino suo stat, aut cadit. Et, Non ergo amplius invicem iudicemus: sed hoc iudicate ma-
gis, ne ponatis offendiculum vel scandalum fratri. Et ad Corinthios, Mihi au-
tem pro minimo est, ut à vobis iudicor, aut ab humano die, sed neq. meipsum in iudicio. Qui
me iudicat Dominus est. Itaque nolite ante tempus iudicare, donec veniat Dominus
etc. Et, Quod si nosmetipsos diiudicemus, non vtiq. iudicaremur. Et, N. lite ante tem-
pus iudicare. Et, Quid mihi de his, qui foris sunt, iudicare? Et B. Iacobus, Tu autem
quis es, qui iudicas proximum?*

II. REMED. Considera SS. Patrum sententias. B. EPHRAEM. *Non
iudicemus quenquam, quia non novimus eius penitentiam: neq. si quid ridentem, aut
loquentem aspexerimus, cum nobis exploratum non sit, quomodo in sua cella vitæ degat,
aut cuiusmodi erga Deum laborem subeat. Ideo unum quemque nostrum oportet sibi
ipsi attendere, quia singuli nostrum Deo rationem reddaturi sunt.* AMBROSIVS in
psalmum 118. *Grave est de alio iudicare. Unde etiam scriptum est, Nolite iudicare et
non iudicabimini, cum enim unusquisq. sit suorum conscius peccatorum, quomodo po-
test de alterius iudicare peccato? Iudicet de alterius errore, qui non habet, quod in seipso
condemnet. Iudicet ille, qui non agat eadem, quæ in alio putaverit puniendæ, ne cum de a-
lio iudicat, in se ferat ipse sententiam. Iudicet ille, qui ad pronuntiandum nullo odio, nulla
offensione, nulla leuitate ducatur.* BASILIVS in regulis brevioribus. *Cum Do-
minus aliàs dicat, Nolite iudicare, et non iudicabimini: aliàs verò iustum iudicium iu-
dicandum*

dicendum esse precipiat, nequaquam in vniuersum interdici: ut nobis, quo minus iudicemus, sed in iudicio faciendo iubemur delictum habere, quem dilucide monstrauit nobis Apostolus, qui de his quidem, quae posita sunt in libera cuiusque potestate sunt dixerit. Rom. 14. 4. 3.
 Tu autem quid iudicas fratrem tuum? Et iterum. Non ergo amplius inuicem iudicemus. In his vero quae displicent Deo, eos reprehendat qui non iudicant, Hieron. **H**ERONIMUS contra Luciferianos. Nemo potest Christi palmam sibi assumere, nemo ante diem iudicij de hominibus iudicare. Si iam mundata est Ecclesia, quid Domino reseruamus? Est via quae videtur esse apud homines recta, nouissima autem eius veniunt ad profundum inferni. In hoc errore iudicij quae potest esse certa sententia? Et ad virgines Hermonenses, Apostolus ait. Nolite iudicare ante tempus. Tu enim quis es, qui alienum seruum indices? suo Domino stat, aut cadit. Et qui stat, videat, ne cadat. Et inuicem onera vestra portate. Aliter sorores carissima hominum liuor, aliter Christus iudicat. Non eadem est sententia tribunalis eius, et anguli suorum. Multa hominibus via videntur iusta, quae postea reperientur prauae. Et in testacis vasis aurum saepe reconditur. Petrum ter negantem amara in suum locum restituere lacryma. Cui plus dimittitur plus amat. Aug. lib. 2. c. 28. **AUGUSTINUS** de sermone Domini in monte. Duo sunt, in quibus temerarium iudicium cauere debemus: cum incertum est quo animo quidque factum fuerit: vel cum incertum sit qualis futurus sit, qui nunc vel bonus, vel malus apparet. Si ergo quisquam, verbi gratia, conquestus de stomacho ieiunare noluit, et tu id non credens edacitatis vitio tribueris, temere iudicabis. Item si manifestam edacitatem ebriositatemque cognoueris, et ita reprehenderis, quasi nunquam illa possit corrigi atque mutari, nihilominus temere iudicabis. Non ergo reprehendamus ea quae nescimus quo animo fiant, neque ita reprehendamus, quae manifesta sunt, ut desperemus sanitatem. Cass. l. 5. c. 30. **E**UFRASIUS in institutione monasticis. Oportet vnumquemque seipsum iudicare tantummodo, non aliorum conuersationem vitamque discutere, secundum illud Apostoli Rom. 14. Math. 7. **M**ATHAEI. Tu autem quid iudicas fratrem tuum? suo Domino stat, aut cadit. Et illud. Nolite iudicare, ut non iudicemini. In quo enim iudicio iudicaueritis iudicabimini. Ob hoc enim iudicare de aliis periculosum est, quod ignorantes vel necessitatem, vel rationem, quae illi haec, in quibus offendimus, aut recte coram Deo, aut venialiter agunt, inueniunt eos temere iudicasse et per hoc admittimus non leue peccatum. B. P. O. Prosp. c. 21.

SPER libro Epigrammaton.

Culpare in quoquam, quae non sunt nota, malignum est,

Præsertim, quae sunt cognita, si bona sunt.

Non pateant faciles senis rumoribus aures.

Quae nescire iuuat, credere non libeat.

Linguantur secreta Deo, qui, si quid opertum est,

Inspicit, et nullis indiget indicis.

III. REMED. Considera, quam graue peccatum sit, temere iudicare de aliis. Solus enim Deus scrutatur corda & renes, solus illuminat ab-

Aug. 1. 9. c. 5.

1ac. 4. 11.

Aug. hom. 50. ex 50.

Matth. 7. 12. Aug. in Psal. 118.

Ioan. 13. 34. Id. serm. 207.

Eccli. 11. 7.

Matth. 7. 12.

Ion. 3. 6.

Matth. 7. 1.

Aug. c. 30.

secondita tenebrarum. Qui ergo de corde alterius, id est, de intentione & fine, quo hoc vel illud facit, iudicat, Dei partes & iudiciu vsurpat. *In disciplina Christiana*, inquit Aug in libris de Civitate Dei, non tam quæritur, utrum quis irascatur, quam quare irascatur: nec utrum sit tristis sed unde sit tristis, nec utrum timeat, sed cur timeat. Qui ergo affectus ire, tristitie, timoris, & similes iudicat vitiosos, cū sint interni & occulti, Deus sibi partes vsurpat. Hoc sensu & B. la c. scripsit. *Qui iudicat fratrem, iudicat legem.* Legis. n. sibi partes vsurpat, secundū quam debet iudicari. *Si autem iudicas legē, addit, non iam legis factorem, sed index.* At lex Dei nobis data est ut eā faceremus, non ut quoslibet secundum eam iudicarem. Unde Augustinus. *Noluit Deus hominem ab homine iudicari ex arbitrio suspicionis, vel etiam extraordinario vsurpato iudicio, sed potius ex lege Dei secundum ordinem Ecclesiæ, siue vltro confessum, siue accusatum atque convictam.* 2. qui temere iudicat de alio, apertè delinquit, contra præceptum caritatis de diligendo proximo; postulat enim caritas ut bonam opinionem habeamus de proximo, & bonam eius famam tueamur, quam iudicii temeritate, violamus. Deinde peccat contra illud CHRISTI Edictum, legi naturæ consentaneum, & à gentili Cæsare Alexandro laudatum. *Omnia quacumque vultis, ut faciant vobis homines et vos facite illis.* Unde AUGUSTINVS exponens verba Psalms regis. *Amputa opprobrium meum, quod suspicatus sum.* Profecto, inquit, contra hoc malum, quo quis libenter de homine malum, quod non prospicit, suspicatur, caritas habenda est, qua non amulatur, quam Dominus præcipue commendat dicens. *Mandatum novum do vobis, ut vos invicem diligatis.* Et in sermone de tempore. *Maxima enim pars generis humani indiscreto iudicio ad reprehendum prompta et parata esse probatur, cum tamen non ita se velit ab aliis iudicari, quo modo vult alios iudicare.* Propter hoc scriptura divina admonet dicens. *Priusquam interroges, ne vituperes quenquam. Et cum interrogaveris, corripere iuste.* Omnis homo prius se vult interrogari, & postea si vituperatus est, patienter tolerat reprehendi. Et quicquid nobis oēs volumus ab aliis fieri, iustum est ut hoc in aliis studeamus implere, propter illud quod scriptum est. *Ora quacumque vultis, etc.*

IV. REMED. Occupa te potius in propriis vitiis, utpote certis & notis, censendis & iudicandis, quam in alienis, utpote incertis & occultis. Hoc anudotum non obscure CHRISTVS dedit Phariseis & Scribis apud B. Ioannem, temere accusantibus adulteram, cum ipsi pleni essent peccatis. Scripsit enim in terra, nempe eorum scelera, ut quidam exponunt, & dixit. *Qui sine peccato est vestrum, primus in illam lapidem mittat, & ilico dilapsi sunt.* Deinde apud Matthæum, cum post verba illa. *Nolite iudicare ut non iudicemini, subiecit; Quid vides festucam in oculo fratris tui, & trabem in oculo tuo non vides? Hypocrite ecce primum trabem de oculo tuo.* In qua verba B. AUGUST. lib. 2. de sermone Domini in monte. *Quantum ait, inter festucam et trabem, quasi tantum inter iram distat et odium. Odium enim est ira inueterata, quasi*

na, quasi quæ velustate ipsa tantum robur acceperit, vt merito appelletur trabis, Et infra. Pie cauteq; vigilandum est, vt cum aliquē reprehendere vel obiurgare nos necessitas coegerit, primum cogitemus, vtum tale sit vitium, quod nunquam habuimus, vel quo iam caruimus. Et si nunquam habuimus, cogitemus, et nos homines esse & habere potuisse, &c. Si autem cogitantes nosmetipsos inuenerimus in eo vitio, in quo est ille quem reprehendere parabamus, non reprehendamus, neq; obiurgemus sed tamen congemiscamus, et non illum ad obtemperandum nobis, sed ad pariter cauendum inuitemus.

B. GREG. vero idē antidotum eruit ex verbis de adultera. *Qui semetipsum*, inquit, prius non iudicat, quid in alio rectum iudicet ignorat. Et si nouit forte per auditum, quod rectē iudicare debeat, rectē tamen iudicare aliena merita non valet, cui conscientia innocentia propria nullam iudicii regulam prabet. Hinc est enim, quod insidiantibus quibusdam, et puniendam adulterā deducuntib⁹ dicitur. *Qui sine peccato est vestrum*, primus in illam lapidem mittat. Ad aliena quippe peccata punienda ibant, et sua reliquerant. Nec exempla huius remedii defunt. Senex quidam, vt est in Prato Spirituali, à fratre rogatus, quid causa esset, cur assiduē iudicaret fratres monachos, respondit. *Quia nec dum teipsum cognouisti.* Nam qui seipsum nouit, fratrum vitia non aspicit. Et Abbas Moyses vt est in Vitis Patrum, in libro. *Quod non oportet iudicare quenquam.* in deserto Scethi celebris, accersitus vt sententiam diceret in fratrem lapsum, aduenit sacco arena pleno onustus, rogatusq; quid ferret, respondit. Peccata sua, quæ quoniam vix ferre valeret, multo minus aliena iudicare posset. Sic præpositi memores se quoq; esse peccatores, noxam fratri condonauere. Et iterum. Cum Ioseph quidam percunctatus esset Abbatem Pastorem, qua ratione requiem in hoc seculo & futuro obtinere possēt, respondit. Si in omni causa diceret. *Quis sum ego?* & ne iudices quenquam.

V. REM. Facta aliorum dubia & incerta, hoc est, de quibus non constat quo animo fiant, si tamen in speciem sint bona, semper interpretare in bonam partem. Ita B. Augustinus loco citato in verba. *Nolite iudicare.* Hoc loco, inquit, nihil aliud nobis præcipi existimo, nisi vt ea facta, quæ dubium est quo animo fiant: in meliorem partem interpretemur. Quod enim scriptum est: *Ex fructibus eorum cognoscetis eos,* de manifestis dictum est, quæ non possunt bono animo fieri, sicut sunt stupra, vel blasphemie, vel furta, vel ebrietas, et si qua sunt alia, de quibus nobis iudicare permittitur, dicente Apostolo. *Nonne de his qui intus sunt vos iudicatis?* Quod si verò facta aliorum certò constet esse mala, etiam si ea iudicare possumus & corrigere, tamē conueniens est caritati Christianæ vt consiliū S.

BERN. sequamur ita scribetis in Cātica. *Cauete alienæ cōuersationis esse aut curiosus explorator, aut temerarius iudex, etiam si; erperā actū quid deprehēdas, nec sic iudicet proximum, magis autē excusa.* Excusa intentionē, si quis nō potes, puta ignorantia, puta subreptionē, puta casū. Quod si omnem omnino dissimulationē rei certitudo recusat, syade nihilominus p̄ se not, & dicitur apud temetipsum. *Vehemens fuit nimis tentatio,*

Greg. 14. mor.
c. 15.

Ioan. 8. 7.

Pratum. c. 134.

Vitæ PP.

Ibid.

Aug. c. 30.
Matth. 7. 1.

Ibid. 20.

1. Cor. 5. 12.

Bern. serm. 4.

Gal. 6. 1.

Quid.

Id. serm. 12.

Quid de me illa fecisset, si in me accepisset similiter potestatem? Et iterum. Si is qui in claustris est, cum qui versatur in populo interdum minus discretus, minus de circumspiciendo se agere deprehenderit, verbi gratia in verbo, in cibo, in somno, in risu, in ira, in iudicio, non ad iudicandum confestim prosiliat, sed meminerit scriptum. Melior est iniquitas viri, quam benefaciens mulier. Nam tu quidem in tui custodia vigilanti bene facis, sed qui iuuat multos, et melius facit et virilius. Quod si implere non sufficit, absque aliqua iniquitate, id est, absque aliqua inaequalitate vite et conversationis sue, memento, quia caritas operis multitudinem peccatorum. Hac dicta sunt contra gentem tentationem, qua sepe viri religiosi Episcoporum vel ambire gloriam, vel excessus temere iudicare diabolicis instigationibus incitantur. Nec desunt huius antiquorum exempla illustria. CHRISTVS enim Dominus crucifixorum suorum facinus execrandum leniuit excusatione ignorantie, cum ita oraret. Pater dimitte illis, non enim sciunt quid faciunt. Et apud Dorothæum Anachoreta quidam, ut cognouit fratris sui lapsum, dixit. Hei mihi, quia ille hodie, cras ego. Quam cito, inquit, ille inuenit, ne fratrem suum iudicaret? Hoc enim verbo ego cras, iniecit sibi metum, ut caueret à lapsu simili. Sic BERNARDUS de eodem. Quia exemplum efficacius persuadet, et altius imprimi animo, miror non ad sanctum illum senem, qui cum audisset peccasse unum ex fratribus, amarissimè flebat, inquit, ille hodie, et ego cras. Qui sic flebat super se, putas, quia non compassus sit fratri?

Eccli. 42. 14.

Iac. 5. 20.

Luc. 23. 34.

Dor. doct. 6.

Bern. serm. 3. de resurr.

Num. 12. 10.

1. Reg. 1. 19.

2. Reg. 6. 20.

2. Reg. 10. 4.

V. PP. p. 2. de non iudicando.

VI. REMED. Considera multis, perperam illam iudicii temeritatem cessasse. Nam in primis MARIA soror Moysis, quia temerè iudicauit de Moysè propter uxorem eius Ætiopissam, percussa est lepra. Deinde Heli Sacerdos, quia Helcane coniugem Annam Dominum toto peiore deprecantem ex motu labiorum temerè censuit temulentam, è sella deorsum lapsus fractis ceruicibus expirauit. Ad hæc Michol vxor David, quia leuitati non humiliati attribuit, cum David ephod lineo accinctus ante arcam Domini saltauit, perpetuam sterilitatis contumeliam incurrit. Et Hænon Rex filiorum Ammon, cum ex vana suspitione, quasi exploratum terram suam venissent, legatis regis Davidis partem barbæ abradi iussisset, & vestes usque ad nates succidi, pro barbæ rasis capitis sui diadema, pro succidis verò vestibus regnum amisit. In Vitis Patrum, Isaac Abbas è Thebaide ad congregationem fratrum venerat, & in ea fratrem quendam temerè iudicarat. Hunc ad eremum egressum Angelus aditu cella prohibuit, dicens. Non permitto te intrare. Quare? inquit ille. Tum Angelus. Quo ergo iubes ire quem iudicasti fratrem? Tum Abbas supplex Angulo factus, Peccavi, inquit, ignosce mihi. Et Angelus. Surge, ignoscit tibi Deus: sed deinceps ne iudices fratrem, antequam sit iudicatus à Deo. Adde aliud. VITALI monacho de prostibulo egredienti, quidam, qui temerè indicabat eum libidinis exercendæ causa in illo fuisse, colaphum

phum infregit, & illico à dæmone obsessus est. Adibat enim Vitalis prostibula, vt meretrices à turpi corporis quæstu auocaret, pecuniaque pacifcebat vel vnus noctis continentiam. Quæ res clarius patuit, cum percussorem suum à dæmone liberauit. Deniq; hoc remedium conuenit cum comminatione Christi apud Mathæum. *Nolite iudicare vt non iudicemini.* In quo enim iudicio iudicaueritis, iudicabimini. Nam credibile est Christum hic iudicium, non hominum, sed Dei temerariis iudicibus comminari voluisse, multò enim est terribilius, vti exponunt multi patres. Atq; id postulat antithesis. Nolite de hominib. iudicare, ne à Deo iudicemini. Qua enim seueritate de aliis iudicauerimus, eadem de nobis iudicabit. Eadem, inquam, non re, sed quadam proportione, vt sensus sit, quo seueriores nos fuerimus erga alios, hoc seueriorem Deum nobis fore.

Matth. 7. 8

Chryl. hom. 14.
Aug. l. 2. de ser.
in monte.
Beda.

Antidota contra temerarium iudicium aliorum de nobis.

I. ANTIDOTVM. Considera à condito orbe omnes bonos & sanctos obnoxios fuisse temerario iudicio aliorum, maximè improborum, & imperfectorum. Sic temere iudicauit de Abele Cain, de Iacob Esau, de Iosepho fratres. De Moyse soror & alii. de matre Samuelis Heli, de Dauide Saul, de Mardocheo Aman, de prophetis Iudæi. Et in nouo iudem de S. Ioanne Baptista, & maximè de Christo Salvatore, qui apud Luca m ea de re queritur, dicens. *Venit Ioannes Baptista, neque manducans panem neque bibens vinum, & dicitis. Demonium habet. Venit filius hominis manducans & bibens, & dicitis. Ecce homo deuorator, & bibens vinum, amicus publicanorum & peccatorum.* Ibidem Simon Phariseus, iudicauit Christum non esse prophetam, eo quod permisisset se attingi à muliere peccatrice. Denique Apostoli ipsi cum Iuda fractionem alabastrum in caput Christi malè interpretati sunt, eorumq; iudicium temerarium Christus multis verbis redarguit. Itaque quouiescunque idem tibi euenerit, hoc est, vt homines facta tua etiam optima interpretentur in deterrimam partem, dic cum ELIA propheta. *Non sum melior quam partes mei.* Et cum Christo. *Non est discipulus super magistrum. Si patrem familias Beelzebub vocauerunt, quanto magis domesticus eius?*

Luc. 7. 33.

v. 39.

Matth. 23. 9.

Mar. 14. 8.

1. Reg. 19. 4.

Matth. 10. 25.

II. ANTIDOTVM. Contemne aliorum iudicia, si sint temeraria. Sic enim docuit Apostolos Dominus. Nam cum illi renunciaissent Domino, Phariseos eius sermone fuisse scandalizatos, respondit. *Sinite illos, ceci sunt, & duces caecorum.* Et B. Paulus seruauit. *Mibi,* inquit ad Corin-

Matth. 15.

1. Cor. 4.

Kk thios

Naz. orat. de
scipio.

thios, pro minimo est, vt à vobis iudicet, aut ab humano dia. Docent etiam SS. Pa-
tres GREG. NAZIANZENSIS in oratione de affectatione Cathedra
Constantinopolitana: *Quid me a interest* (nempe quod homines calumnie-
tur de mea affectatione) *qui rei veritatem magis curo, imò solum curo: hoc enim
vel me condemnauerit, vel absoluerit: hoc miserum vel beatum reddiderit. At quid aliud
videatur, nihil ad nos, quemadmodum nec alienum somnium. Non ita aliis videtur, aut
Quid verò? autis qui verigine correpti sunt, terra fixa & stabilis esse videtur? Quo
circa fac prius fidem, sanos eos esse, qui de nobis ita sentiunt, ac tum nos adnone, vt meli-
orem mentem induamus.* HIERONYMVS in Isaiam. *Spernentes hominum iudi-
cia, nec laudibus eorum extollamur, nec obrectationibus contristemur, sed ingrediamur
rectam viam, & tritas à sanctis prophetis semitas.* Et ad Pamphachiū super obitu
vxoris. *Prima virtus est monachi contemnere hominum iudicia, & se nuper Apostolus
recordari dicentis. Si adhuc hominibus placere vellem, Christi seruus non essem.* Cau-
sam autem cur contemnere debeamus humana iudicia, reddit Augusti-
nus in sermone Domini in monte, *quia temerarium iudicium plerumq; nihil nocet
ei, de quo temere iudicatur: ei autem qui temere iudicat ipsa temeritas necesse est
noceat, 2. quia si confcui nobis nō sumus mali de quo iudicamur, Deum ha-
bemus Patronum, qui, vt est in regum historia, non vt homines iudicat
secundum faciem, sed intuetur cor. Cuius iudicium, ait dicto loco Nazian-
zenus, cordatis hominibus pluris faciendum, magis q; curandum est, quam omnium
hominum in vnum coactorum.*

Hier. l. 1. c. 3.

Id. ep. 26.

Aug. l. 2. c. 29.
& Reg. 16. 7.

Psal. 7. 10.

S. Daniel.
Apud Surium
in eius vita.
S. Goar.

III. ANTIPOIVM. Considera innocentium hominum existima-
tionem sēp numero etiam per miraculum contra iudiciorum temerita-
tem defensam. DANIEL Abbas Aegyptius, vt est in PP. Vitis, rustici do-
mum ingressus vxori eius sterili sobolem à Deo impetrauit; cuius tume-
scente vtero rumor sparsus est eam ex Abbate concepisse. Quo cognito
Daniel, conuocato toto populo infantē natum percunctatus est, *essetne
ipsius parens?* Qui respondit. Non. Atq; ita suspicio criminis in admi-
rationem sanctitatis erupit. Simile exemplum est de S. Goare confessore, qui
cū falsò à duobus clericis exēnsatus esset apud Rusticum Treuirensē
Episcopum de gulæ crimine, multis miraculis faustitatem suam conte-
stus est, tum apud ipsos clericos quos siti in itinere pene enectos lacte
trium ceruarum precibus in loco deserto aduocatarum, fugitiuq; fontis
aquis recreauit: tū apud Episcopum, qui cum Goari mandaret, vt pro
sua innocentia patrocinio ediceret quis infantali expositū tum forte
ad Episcopum allatū parens foret, ille inuocata diuina ope infantulum
in nomine S. Trinitatis adiurauit vt genitorem suum proderet, & mox
infans protenta in antistitem Rusticum manu clarè dixit, *iste est pater
meus.* Qui hoc responso obstupescens, ad pedes S. Goaris se abiecit, &
noxam temerariū iudicii sibi condonari, & poenam iniungi pro expiando
lapso

lapsu postulauit. Haud secus diuinitus defensus est S. Brictius Turonicus
Episcopus, nam cum à furente populo reus ageretur stupri, infantulo pu-
blicè in conspectum allato dixit. Adiuro te per IESVM Christum Dei
filium, vt palam edicas, num ego genitor tuus sim? Et mox respondit.
Non es. Cum vero populus acclamaret prodendum esse genitorem, re-
spondit, satis ei esse debere, quod famam suam vindicasset at quia nec sic
quieuit, prunas arden-tes in veste illæsa detulit, ad S. Martini sepulchrum
dicens. vt vestis hæc ab igne illæsa est, sic corpus meum impollutum est
à tactu mulieris. Verum ille magicis artibus omnia tribuens Episcopatu
eum & vrbe eiecit. Sic post septennium, duobus eius successoribus iam
defunctis, sedi suæ diuino nutu restitutus est.

VIDE V. Immortificatio passionum. Indiscretio. Iudicium proprium. Pre-
sumptio. Superbia.

IURAMENTUM.

Remedia contra iurandi consuetudinem.

IREMEDIUM. Considera quid Spiritus sanctus de iuramentis & periur-
iis in verbo diuino patefecerit. Primò enim declarat iuramentum
alquando esse licitum: vt in Deuteronomio. *Dominum Deum tuum iurabis*,
& illi soli seruias, ac per nomen illius iurabis. Et apud Isaiam. *Qui iurat in terra, iu-*
rabit in Deo Amen. Et apud Ierem. *Et iurabis. Vini Dominus, in veritate & iu-*
stitia, & iudicio. Et in epistola ad Hebræos. *Homines enim per maiore sui iurant,*
& omnis controuersia eorum finis, ad confirmationem, est iuramentum. 2. prohibet
iuramentum, maxime vanum & falsum. vt in Exod. *Non assumes nomen*
Domini Dei tui in vanum. Nec enim habebit in fontem Dominus eum, qui assumpse-
rit nomen Domini Dei sui frustra. Et. *Per nomen Deorum externorum non iurabis.* Et in
Leuit. *Anima que iurauerit, & protulerit labiis suis, vt vel male quid faceret vel bene*
& ipsum iuramento & sermone firmauerit, oblitusque postea intellexerit delictum suum,
agat penitentiam pro peccato. Et. *Non periurabis in nomine meo, nec pollues nomen Dei*
tui. Ego Dominus. Et in Deuteronomio. *Non usurpabis nomen Dei tui frustra: quia*
non erit impunitus, qui super re vana nomen eius assumpserit. Et apud Zachariam.
Iuramentum mendax ne diligatis: Et apud Mattheum. Audistis quia dictum est
antiquis. Non periurabis, reddes autem Domino iuramenta tua. Ego autem dico vobis
non iurare omnino, neq; per caelum, quia thronus Dei est: neq; per terram, quia scabellum est pe-
di eius, &c. Sit sermo autem vester, est, est: non, non: quia autem bis abundantius est, à malo
est.

Deu. 6. 13.

Isa. 65. 16.

Jerem. 4. 2.

Heb. 6. 16.

Exod. 20.

Exod. 23. 13.

Leu. 5. 4.

Leu. 19. 12.

Deut. 5. 11.

Zach. 8. 17.

Matth. 5. 33.

Iac. 5. 12.